

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Eidem. 335.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](#)

Epistola.

635

Τῷ αὐτῷ Α τλε.

Eidem. 335.

Εἰ πνευματικοῖς πνευματικά διλό-
ριτοί ρήματα καὶ οὐδόματα συγκρίνειν δ
βεστεστούς σύρρεθησε Παῦλος, ταχ-
οῦ καὶ ἡμᾶς τῷ κενοῖ τέττατειθο-
μένος, τὰς δέας βασανίζειν καρπάς.
αφετον τοιχροῦ τὸ μη δύνασθαι
πῶς εἴρηται σκοπιτέου, καὶ διὰ τοῦτο
ἡ λύση τῆς Σητεύμενής βασιζεται. ἀλλά
πίνων αφετον τῷ νοροβοτέτε Μωσίων.
δικυρον γέροντο μηδὲ παλαίας Δια-
βόλης βεμελιάσσει τούτουμα. Τὸ δέ τοῦ
καρποῦ τε φάνωσαν. τί φοι τῶλαδῶν
δικονομοῦ τὸ πάχα ποιεῖν οὐ δέδειμα. τὸ
πολέμων σου, ἀλλ' εἰς τὸν τίπον οὐ οὐ-
εκλέψται κύριος ὁ θεός σου. τὸ δὲ δικο-
νομη, απὸ τοῦ μη ἔξοντος, μηδὲ εὐχρ-
ηστος, μηδὲ συγκεχρυπιώμεις, μηδὲ
εἰδέχειμεν τοπεικάς. ὅπι γέροντος
τοποισα τὸ πάχα καὶ οὐδὲ ἄλλας πο-
λεος διλόν δέι. καὶ γέροντος ποιεῖται
μηδὲ, τούτου μοιοῦται δέ. πι οὖν δέιν
δικονομοῦ; οὐκέτεσί σου, δικονομοῦ
ζεις, δικονομοῦ. ὅπι δέ ταῦτη τῇ ση-
νοιᾳ εἴρηται, ἀκουοντο καὶ τὸν ζό-
ρδων τῷ νομοθέτῃ ἀκολυθουμένων καὶ
φρεζοῖται. οὐδεῖς δικαία μετα ἐπει-
σαμυν καὶ εἰδομένη μη λαλεῖν. πι οὖν
οὐκέτι δικονομοῦ τοιγάδε; πάντα μηδὲ οὐν.
πι οὖν εἰπεῖν εὔλογότος; οὐκέτι δικο-
νομοῦ τῷ νομοθέτῃ ἀκολυθουμένων καὶ
φρεζοῖται. οὐδεῖς δικαία μετα ἐπει-
σαμυν καὶ εἰδομένη μη λαλεῖν. πι οὖν
οὐκέτι δικονομοῦ τοιγάδε; πάντα μηδὲ οὐν.
πι οὖν εἰπεῖν εὔλογότος; οὐκέτι δικο-
νομοῦ τῷ νομοθέτῃ ἀκολυθουμένων καὶ
φρεζοῖται. οὐδεῖς δικαία μετα ἐπει-
σαμυν καὶ εἰδομένη μη λαλεῖν. πι οὖν
οὐκέτι δικονομοῦ τοιγάδε; πάντα μηδὲ οὐν.
πι οὖν εἰπεῖν εὔλογότος; οὐκέτι δικο-

Si spiritualibus spiritualia (verba scilicet & nomina) comparari precepit dominus paulus, conuenit sanè ut nos quoque huic regulæ obtemperemus diuinis scripturas perpendamus. Primum igitur, quo sensu non posse, dictum sit, considerandum est: atque ita demum ad questionis solutionem proficendum. Prius itaque Legislatorem mosem audi. A Equum est enim à veteri quidem Testamento sententiam fundare: ac postea eandem à novo tanquam corona quadam ornare. Quidnam ergo ille ad plebem ait: Non poteris Pascha facere in villa ex urbibus tuis: præterquam in eo loco, quem elegerit dominus Deus tuus. Hoc, non poteris, pro eodem positum est ac si dixisset. Non licet, non concessum ac permisum est. Nam quod in aliis etiam ciuitatibus Pascha celebrare possent, perspicue constat. Quid igitur est, Non poteris? Non tibi licet, non offeres, non facies. Quod autem hoc sensu dictum sit, audi etiam apostolos Legislatorem sequentes ac dicentes, Nos non possumus, quæ audiimus & vidi mus, nō loqui. Quid ergo? Non poterant silere? Maximè vero. Quidnam igitur dicere voluerunt? Non decet, nec fas est ea silentio tradere quæ clare atque aperte prædicari debent. Quin iudei quoque dixerunt (grauë autem scilicet est atque authoritatis plenum illud testimonium quod ab hostibus dicitur) Nam quod notum signum factum est, constat, nec possumus negare. Quoquidem in loco per nō posse, non licere significarunt. Eodemque modo apostolus de deo & patre ait: In quibus impossibile est mentiri deū. Quibus verbis non imbecillitatis cuiusdam omnipotentem illam vitam coarguit: verum contra summum ipsius robur indicat, quod ille veritatis pater mēdacijs minimè capax sit. Atque alio rursus loco eandem sententiam muniens, his verbis vsus est: Si negauerimus eum, ipse fidelis manet: negare enim seipsum nō potest. Nam hic quoque non infirmitatis, sed singularis atque insu-

Y y iij

perabilis potentiae argumentum est, quod fieri non potest ut diuina natura scipsum inficietur. Quod si ipsius etiam Saluatotis (cuius dictum haeretici maligne ac veterotie interpretari conantur) testimonium proferre oportet, audi ipsum loquentem, Non possunt filij sponsi ieunare, quandiu cum illis est sponsus, pro eo ac si dixisset, Non licet, non decet, non quadrat, non conuenit. His igitur ad hunc modum expositis, quod tendat Saluator perspicuum est. Illud enim, Non potest Filius a scipso facere quicquam, non ipsius imbecillitate profidit, verum maximum robur: quod videlicet in eum cadere nequeat, ut aliquid, quod Patri aduersetur, efficiat. Quoniam enim in suspicionem apud eos venerat, tanquam qui Deo aduersarius esset, atque alienam gloriam usurpareret, idcirco haec verba habuit, tantum non ad hunc modum loquens: Ne me existimetis, quicquam praeter Patris sententiam ac voluntatem facere. Hoc enim minimè contingere potest. Fieri nequit, ut ab illius scopo alienum quicquam faciat: fieri non potest, ut Patri repugnem & aduerser. Quodque illud his verbis significet, cum ex his, quae a nobis dicta sunt, constat, tum etiam ex eo liquet, quod valde summissum & humile verbum collocavit. Quid enim dixit? Non potest Filius a scipso facere quicquam. Nam si illud dixisset, se a scipso quedam efficere, quedam autem non a scipso, fortasse non absurdum esset existimare, propter imbecillitatem ipsum his verbis usum esse. Cum autem ipse se nihil facere posse dixerit, hoc ipsum eos etiam, qui sublimè aliquid ac generosum animo complecti minimè volunt, ad cogitationem Deo consentaneam ac diuina illa essentia dignam prosilire cogit. Nihil a scipso facit? Atqui maximum illud facinus, & bonorum omnium caput, quod Patriarchæ ardentibus verbis expectabant, Prophetæ prædicebant, cælitum agmen ad stupore visque mirabantur, ipse fecit. Clamat hoc vas illud electionis, ille diuinorum mysteriorum velut promus condas, ille prædicationis antistes, his verbis

σαθηκεντέροις οὐδὲ εἴσαντος ἐν δύναμι ται. καὶ τοῦτο
γένος οὐκ ἀπερίεις θέτει, ἀπόδειξεν
αλλὰ ἀνυπόβλητον ιχθύος, οὐποτὲ εγ-
χομένη τοῦ θείου φύσιν εἴσαντος ἀρνή-
σασθαι. εἰ δὲ καὶ αὐτὸς τὸ σωτήρος, οὐ
τοῖς λέγειν κακούργως ἐρμηνεύειν ὅτι
χειρεψόν οἱ αἱρεποιοί μαρτυρεῖσαν γένεται
περιγραγεῖν, ἀκούσσοντες αὐτὸν Φερεύον-
τος. Οὐ διώναται οὐ καὶ τὸ νυμφό-
δον ιτιζεύειν, ἐφ' οἵσσον μετ' αὐτὸν θέτει
οὐ νυμφίος. ἀλλὰ τὸ σῆμα ἐγχειρῆι, οὐ πρό-
πει, οὐ περιστήκει, οὐκ εἰδεῖται, οὐχ
αρμότει. τόπον τοιχοροῶν οὐ ποτὲ εἰρ-
μάτων, οὐκοτὲς οὐ σωτέρος διλός θέτει
ποτέρον, οὐδέ μάταιον οὐ κόστος ποιεῖν αὐτῷ
εἴσαντες θέτειν, οὐκ ἀσθενία αὐτὸν κα-
τηγραῖει, ἀλλὰ καὶ μεγάτην ράμπην, οὐτε
αὐτεπιδεκτός θέτει τὸ σταυρόν πετῶ πα-
τέον ποιεῖν. ἐπειδὴ γένος ὑπαπείσετο
ταῦρον αὐτὸν ὡς αὐτοθεότος, καὶ ἀλο-
τρίαν σφετερίζομενος δέξαται, τοῦτο
ἐφη μονονύχος Φερεύος, μὴ νομίζειτο
με τοῦτο γνώμην πιστὸν παῖδες ποιεῖν,
οὐ δύναται τοῦτο γενέθλια, οὐκ εἰ-
δέχεται με τοῦτο σκοπὸν αὐτοῦ τρά-
πεζειν το, οὐκ ἐγχειρεῖ σταυροθήναι με-
τὰ πατέρα. καὶ ὅπερ τοῦτο μίσει, δη-
λον μὲν καὶ διπλὸν τὸν εἴρημένων, δη-
λον δὲ καὶ διπλὸν τοῦ ἄγαλματος πεπεικέναι τὸ ρῆμα. οὐ γένος ἐφη, οὐ
δύναται οὐ κόστος ποιεῖν αὐτῷ θέτειν
εἰ μὲν γένος εἶπεν, οὐτε τὸ μὲν αὐτὸν
τοῦ ποιεῖ, τὰ δὲ οὐκ ἀφ' εἴσαντος,
τάχα ἀν οὐκ ἀπεκρίνεται τὸν συνομούσον
διαστένειαν τοῦτο ἐφη. εἰ δὲ οὐδὲν ἐφη
δύναμαι ποιεῖν, αὐτὸν τοῦτο ἀναγκάζει
καὶ τοὺς μὴ βυλομένους ὑψηλόν ποτί-
νον τοῦτο καὶ γεννάμον, εἰς ἔνοιαιν ἀναπτί-
δην τοῦτο θεοφρεπῆ καὶ τὸ θεάτρον σκένειν
οὐσίας ἀξίας, λέγοντες οὐδὲν αὐτὸν
τοῦ ποιεῖ. καὶ μὲν τὸ μέγιστον κατορθώ-
μα, καὶ τὸν ἀγαθόντα ἀπάντανον τὸ κε-
φαλαμον, ὃ πατειάρχας μὲν τοῦδε
περιγράψας δὲ περιέλεγεν. οἱ δὲ οὐρά-
νοις δύναμος ἔξεπλήνοντο, αὐτὸς πε-
πίκη τοῦ θεοῦ τὸ σκένεος ὃ ἐκλογῆς
οὐδὲν θέλων μυστεῖσιν ταμίας, ο τοῦ

χηρύγματος μισθίων Φρεζόν, ὃς
ἐν μορφῇ θεῷ υπάρχει ἐχάρπαγος
ἡρόστο τὸν τίνας ισα θεῶ, ἀλλ' ἔστι
τὸν σκένωτο μορφὴν δούλου λαβών.
ὅδεν ἀφ' ἑαυτῷ ποιεῖ, καὶ μηδὲ αὐτὸς
διερρήμεις βοᾶ. καὶ οὐκέτις, ὃς θέλει,
ζωοποιεῖ. οὐδὲν ἀφ' ἑαυτῷ ποιεῖ, καὶ
μηδὲ τὸ ἐκετονταρχὸν μαρτυρίσαστα
αὐτῷ αὐτοκρατοεικὸν διώματον τὸν
ἔξυπνον αὐτοκρύπτε, βεβαιῶν τὸ δέγμα,
ἴνα μηδὲν τὸ τὸ ἐκετονταρχὸν γνώ-
μιν, ἀλλὰ καὶ τὸ αὐτὸν τὸ σωτῆρος φί-
φος, ουμαθεῖν τὸ λεπρόν. τῷ δὲ λε-
πρῷ τὸ μὴ διώματον αὐτὸν λαμ-
πρὸς ὄμοιογένετο. τῷ δὲ τῷ βγ-
λεῖ τὸν ἵκετησίαν σταφεῖς ποιεῖται.
μέντος, καὶ φίσαπτο, εὖτε θέλης δύνασος
με καθαίσομαι, καὶ ἐν τελεῖ αὐτῷ ἐξε-
σίαν σαφῶς αὐτοφάσαντο, ἐφη, καρόν
τὸν γνόμινον τῷ ἀπόφραστῷ, θέλω, καὶ
χαριδοῦτο. οὐδὲν ἀφ' ἑαυτῷ ποιεῖ. καὶ
μηδὲ τὴν χανανάρα τῷ, γενήθητο σοὶ
ως θέλεις, καὶ τῷ μὴ ἀτέμω ἐπεπήμονος
καὶ τῇ θαλάσσῃ. τῷ δὲ τυφλὸν ἀμυδ-
πωτος, καὶ τὸν μὴ παρεχόντον ἐσφρύξε.
τὸν δὲ λάζαρον ἤγειρε, ἀλλ' εἰ πάντα
τὸν αὐτοτίαν τὸν ξένον απακρύπτον-
το εἰς μέσον ἀγαγεῖν, ταύρῳ θέντιμον,
οὐδὲ εἰσανθάτη βελητέρον, οὐτος
διηγένειμεν, διότι ταῦτα ταρφέντες
ἀποτίθενται καθ' ἑαυτὸν συλλογούσασθαι.
οὐδὲν ἀφ' ἑαυτῷ ποιεῖ, καὶ μηδὲ ήνεκίς
οὐδὲν εἰτελέσθερον γένοιτο ἄλλο, πολ-
λὰ οἷοντες φράσομεν, καὶ κακίαν φεύ-
γομεν, καὶ ἀρετὴν διάκονοι. εἰ δὲ μη
ἀφ' ἑαυτῷ δρεῖμεν, οὐτε δίκιον ἀμαρ-
τώντες δύναμεν δίκαιοι καὶ ἐπειδήν, οὐτε
χειροδούντες σερφάνων πτολαιταῖς. οὐ-
ρας ὅτι ἡ παπεινότης τοῦ ῥίματος,
μετ' ἡρθοῦσας πετεινά, καὶ τοὺς
ἄγνομοντας τείχεις μετ' εὐστοῖς Διγ-
νοῖς ψεταδίξασθαι τὸ ίψος τῷ λε-
λεγούσῳ. εἰ δὲ καὶ τὰς ἀντιδροτοις
βασανίσας, εὐρήσῃς αὐτὰς οὔτας εἰ-
ρηδότες, ως τῷ μὴ διηγένειμεν
οὔτε γέροντες, οὐδὲ μύναται οἱ ξένοι
ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδὲν, εὖτε μηδὲν

vtens: Qui cùm in forma Dei esset, non
rapinam arbitratus est esse sc̄ aequalē Dco:
sed semetipsum exinanivit, formam serui
acciens. Nihil à seipso facit? Atqui ipse
disertis verbis clamat, Et Filius quos vult
viuiscat. Nihil à seipso facit? Atqui Cen-
turiōnem, qui imperatoriam vim ac po-
tentiam ipsi testimonio suo tribuerat, col-
laudauit, doctrinam videlicet hanc con-
firmans, ut quod dictum fuerat, nō modo
Centuriōnis sententia, verū etiā ipsiusmet
Saluatoris suffragio niti videretur. Atque
item ad Leprosum, qui ipsum quidē posse
clara voce confessus fuerat, ut autem vel-
let aperte supplicarat, ac dixerat, Si vis,
potes me mundare, perfecitāmque ipsi po-
tentiam haud obſcurè attribuerat, ac ve-
lū consecraret, sententiam eius suā sen-
tentia confirmans, dixit, Volo, Mundare:
Nihil à seipso facit. Atqui ad Chananeam
his verbis usus est, Fiat tibi sicut vis. At-
que & ventum & mare increpuit, & cœ-
cum illuminauit, & paralyticum astrinxit,
& Lazarum excitauit. Verū si cuncta ea,
quæ Filij autoritatem ac potentiam præ-
dicant, in medium proferre conemur, ne
si cupiamus quidem, finem, fortasse, face-
re queamus. Quamobrem his prætermisi-
sis à nostris metis ipsis rebus argumentum
ducamus. Nihil à se ipso facit? Atqui nos,
quibus nihil vilius atque abiectius singi-
potest, multa à nobis facimus, ac vitium
fugimus, & virtutem consequemur. Quod si
nihil à nobis ipsis facimus, nec cùm pec-
camus, supplicio iure afficiimur, nec cùm
virtute aliquid gerimus, coronas conse-
quimur. Vidēsne quemadmodum voca-
buli humilitas, cùm excessu posita, malig-
nos etiam & præposteros homines addu-
cat, ut eorum, quæ dicta sunt, sublimita-
tem pio sensu excipiant? Quod si etiam
distinctionem ipsam expendas: eam ita,
ut à nobis explanatum est, dictam esse
comperies. Neque enim dixit, Non po-
test Filius à seipso facere quicquam, nisi
potestatem à Patre acceperit, (hoc enim
reuera importanter per distinctionem ad-
iungi oportebat, si hoc dictum imbecilli-

tatem ipsius proditurū erat:) verū quid? Nisi quod viderit Patrem facientem. Perspicisne quonam pacto honoris ac roboris equalitatem, eandemque substantiam prædiceret?

τὸ διάβαθμοῦ τὸ πατρός. τὸ
γέροντὸν, τῷ μη διάβαθμον αὐτὸν
Διεσταλίδην ἔχειν. εἴγε διάβαθμον αὐ-
τὸν κατηγορεῖν ἐμελλε τὸ γῆραν, ἀλλὰ
πὶ τὸν μη πιθανηγή θὲ πατέρες ποιεῖ-
ται. ὅρας ποὺς τὸν ισοπίλαν χρὶ τὸ ισο-
πίλαν. καὶ τὸ δικούσιον καρύζειν.

Heroni Remp. gerenti. 336.

Scenicis, vir optime, summum hoc studium est, non ut per ipsorum cauillas multi meliores reddantur (quemadmodum ipse dixisti, te ipsum, & eos, qui te audiunt, decipiens) verū ut multi peccēt. Etenim in spectatorum improbitate felicitatem suam constitutam habent. Ita fit, ut, si illi meliores efficiantur, sua ars peritura sit. Quamobrem nec unquam eos, qui delinquunt, corrigerem in animum induxerint, nec si velint, id possint. Mimica enim eorum ars naturā tantummodo ad nocendum comparata est.

Ηρωνι πολιτευομένῳ τλεῖ.

Τοῖς δὲ τῇ σκηνῇ, ὡς βέλπεται, αὐγ-
ὴ μεγίστη, & τὸ σωφρονίζειν πολλὰς
τοῖς σκάψισιν, ὡς ἔφη, σωτήν, καὶ
τὸς ἀκούοντάς σου τὸ διάλογον τὸ μήνυτον,
ἀλλὰ τὸ πολλὰς ἀμαρτάνειν. Καὶ γέρ-
τη κακίᾳ τὸν θεατὸν τὸν εὐημερεῖαν
ἔχουσιν, ὡς εἰς σκένειν βελτίως γέ-
νοι: τὸ, τύποις ἀναπέλοιτο ἐπεχθῆναι τοὺς
πλάνοις, καὶ βελτιζεῖσιν, ως οὐδὲ
πέρικε γέροντος ὅπερ τὸ βλάπτειν
ἢ μίμησις..

Theodosio Episcopo. 337.

Quemadmodum optimus medicus ad agorantis naturae subsídium arte instruens & armatus, cùm variis morborum generibus corpus obsidetur, aduersus eum, qui acrius vrget, in proscinē stans (qui enim cùm salutem afferre liceat, id facere negligit, interitus scilicet causa est) eos, qui moram ad dilationem admittunt, in posterius seruat, ne aliqui dum hos vicisse sibi videtur, ab illo, qui etiam victoriam eam, quæ extitisse videbatur, in cladem conuertit, imprudens supereretur: eodem modo tu quoque medendarum animarum scientiam prudentia temperans, ad id, quod amplius vrget, oculorum aciem intende. Nam eo sanato, spes est fore, ut reliqua etiam sanentur.

Θεοδοσίῳ Ἐπισκόπῳ τλεῖ.

Ω" αὐτῷ Ἀριστοῖς ἴστρος τέχνῃ τοῦ
σκηναρχίαν τὴν ἀρρωστύσιν φύσιαν ὡ-
πλισμένος, ὅταν πολύτεροι νοσημα-
τοι ἴδοι τὸ σῶμα πολιορκῶσι, τοῦτο
τὸ κατεπένητον ἰσάρδινος. Οὐ γέρον-
τος τοῦτον, τῆς ἀπωλείας δι-
λούσιον αἴπειν. τὸ ἀναβολεῖν καὶ ὑ-
πέρθεσιν ὕπερθερμα τηρεῖ δεύτε-
ρε, ἵνα μη ταῦτα δέξας νεκυκλέ-
ται οὐτοίς σκένεις λίθινοι νησόμενοι τε
χρὶ τὸν δέξασαι γεγενθαῖ τηλεῖν
ἡλίας τοιεπόντος, & ποτὲ καὶ αἱ τὸ
τὸ σκένεον τὸν τῆς θεατέας τὴν ψυ-
χὴν ὕπερθερμα κεράσσει τοῦτο τὸ κατ-
επένητον βλέψον. σκένεις γέροντος ἴστρος
ἢ λίπις καὶ τὰ λοιπὰ σωιαγή-
στατα.

Orioni. 338.

Ω' εἰσι. τλεῖ.

Corporis quidē voluptates lepidæ sunt,
etiamque vim habent, ut hominem velut

Αἱ μὲν τῆς σώματος ἴδονται ταῦτα
λαμέστι, καὶ διεναὶ γοντεῖσαι, καὶ τὸ
λογοτονοῦ